

A : پاسخ نامه(کلید) آزمون 1 آذر 1398 گروه دهم علوم انسانی دفترچه

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

فارسی و نگارش (۱)

۱-

(صالح اصفهانی)

معنای صحیح واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

حضیض: جای پست در زمین یا پایین کوه / علم کردن: مشهور کردن، سرشناس کردن

(واژه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۶، ۳۹ و ۴۲ کتاب درسی)

۲-

(صالح اصفهانی)

در گزینه «۲»، واژه «عجل» نادرست نوشته شده که صورت صحیح آن، «اجل» است.

(املا، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۶، ۳۹ و ۴۳ کتاب درسی)

۳-

(حسین پرهیزگار)

سیف فرغانی، شاعر سده هفتم هجری است.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۳، ۳۶، ۳۹، ۴۱ و ۴۳ کتاب درسی)

۴-

(مبینا اصیلی زاده)

در گروه اسمی «نغمه پرشور چنگ رودکی»، «نغمه» هسته و «چنگ» مضاف‌الیه و وابسته پسین می‌باشد.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۳۴ کتاب درسی)

۵-

(عبدالحمید رزاقی)

در بیت گزینه «۳» حسن تعلیل موجود نیست، زیرا شاعر علت حقیقی گداختگی و سوختگی خود را بیان کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صبح به دروغ ادعای روشنی (کلام روشن‌گر) داشت، به همین علت، از تاریکی چهره‌اش سیاه شد و رسوا گشت.

گزینه «۲»: اکنون که گل در باغ روئیده است، شاعر دلیل خمیدگی بنگشه در مقابل آن را به سجده تعبیر کرده است.

گزینه «۴»: چون چهره تو را به سمن مانند کردم، او از شرم به دست باد صبا خاک در دهان خود کرد. (شاعر برای خاک آلود بودن سمن، دلیل ادبی آورده است.)

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۳۵ کتاب درسی)

۶-

(عبدالحمید رزاقی)

آرایه استعاره در بیت گزینه «۴» وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاخ و برگ دل ← اضافه استعاری

گزینه «۲»: نرگس ← استعاره از چشم

گزینه «۳»: کهنه رباط ← استعاره از دنیا

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱ کتاب درسی)

۷-

(صالح اصفهانی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بار هجران ← اضافه تشبیهی

گزینه «۲»: من همچون سرو شدم ← تشبیه / دولت آزادگی ← اضافه تشبیهی

گزینه «۴»: خاک تعلق ← اضافه تشبیهی

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱ کتاب درسی)

۸-

(عبدالحمید رزاقی)

ردیف، کلمه یا کلماتی است که بعد از واژه‌های قافیه، عیناً از نظر لفظ و معنی تکرار می‌شود. در گزینه «۴»، «جاودان» و «آن» قافیه و واژه‌ی «به» ردیف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «باد» اول ← هوای متحرک / «باد» دوم ← فعل کمکی

گزینه «۲»: «روان» اول ← جاری / «روان» دوم ← روح و جان

گزینه «۳»: «گلیم» اول ← نوعی فرش / «گلیم» دوم ← در گل هستیم.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۴۰ کتاب درسی)

۹-

(امیرحسین هیدری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، تشویق به تلاش و کوشش است؛ اما بیت گزینه «۳»، مخاطب خود را به سر فرود آوردن در برابر

مشیت و اراده الهی تشویق می‌کند. (مفهوم، صفحه ۴۰ کتاب درسی)

۱۰-

(حسین پرهیزگار)

بیتات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» به ناپایداری عمر دنیا اشاره می‌کنند، اما در بیت

گزینه «۴»، شاعر معتقد است که نعمت دنیا نزد همه عزیز است، ولی نزد تو

(مدوح شاعر) ارزشی ندارد.

(مفهوم، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۱-

(قالر مشیرپناهی، ترجمه، ترکیبی)

«حضرت»: حاضر شد، حضور یافت / «مَعْلَمْتُنَا»: معلم ما، آموزگار ما / «فُئِنَّا مِن مَّكَانِنَا لِاحْتِرَامِهَا»: (ما) به احترامش از جای خود بلند شدیم (برخاستیم) / «فَقَامَتِ بِ» و (او) اقدام کرد، و به ... پرداخت / «تعلیم الدروس»: آموزش، یاددادن درس‌ها

۱۲-

(قالر مشیرپناهی، ترجمه، صفحه ۱۲)

«كَانَ يَصْحُبُنَا ... وَيَقُولُ (ماضی استمراری)»: ما را نصیحت می‌کرد ... و می‌گفت / «يَجِبُ» علی کلِّ الْمُوَاطِنِينَ»: بر همه (تمام) شهروندان واجب است که ... / «أَنْ يَسْتَفِيدُوا»: استفاده کنند / «مِنَ الْمَرَاقِقِ الْعَامَةِ»: از تأسیسات عمومی / «بشکل مناسب»: به شکل مناسبی، به شکلی مناسب / «يَتَعَاوَنُوا مَعًا»: با هم همکاری (همیاری) کنند / «علی مُحَافَظَتِهَا»: بر محافظت (مراقبت، نگهداری) از آنها

۱۳-

(درویشعلی ابراهیمی، ترجمه، صفحه ۱۲ و ۱۳)

أَعْتَدْتُ مَعْتَقِدُ / إطفاء: خاموش کردن / كان: بود / قبیح: زشت

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: (کولر - گوش خود - شنید) نادرست‌اند.

در گزینه «۳»: (واقعاً - راست می‌گویی - هم) نادرست‌اند.

در گزینه «۴»: (گفت) نادرست است.

۱۴-

(مریم آقاباری، قهریب، ترکیبی)

چهار کتاب: «أربعة كُتُبٍ» / در: «فی» / شش روز: «سِتَّةَ أَيَّامٍ» / در کتابخانه: «فی المكتبة»

توضیح نکات درسی:

معدود اعداد (۱۰-۳) به صورت جمع می‌آید.

۱۵-

(سعیر بیغری، مفهوم، ترکیبی)

مفهوم بیت صورت سؤال با گزینه «۲» (هرگاه فرومایگان فرمانروا شوند، شایستگان نابود می‌شوند) تناسب دارد.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هر کس دشمنی بکارد زبان درو می‌کند.

گزینه «۳»: دو نظر بهتر از یک نظر است.

گزینه «۴»: دشمنی خردمند بهتر از دوستی نادان است.

۱۶-

(سعیر بیغری، لغت، ترکیبی)

شیشه ماده شفاف یا نیمه‌شفاف است که غالباً به سادگی می‌شکند. (درست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: مریخ ستاره‌ای است که دو ماه دارد که پیرامون زمین می‌گردند و نورش از خورشید است. (نادرست)

گزینه «۳»: روز تحصیلی غالباً در ساعت یک ربع مانده به هشت عصر آغاز می‌شود. (نادرست)

گزینه «۴»: شلوارها فقط از لباس‌های زنانه‌اند که دارای رنگ‌های گوناگونی هستند. (نادرست)

۱۷-

(ولی‌الله نوروزی، قواعد، صفحه ۱۸)

$$۴۰ + ۱۰ = ۵۰$$

$$۴۵ \div ۹ = ۵$$

۱۸-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۲۲)

«اُكْتُبُ» فعل امر است: بنویس (فعل مضارع در عبارت نیامده است).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «المُوَاطِنِينَ»: جمع مذکر سالم، «ثروات»: جمع مؤنث سالم، «آثار»: جمع مکسر

گزینه «۳»: «مَسْؤُولِيَّةٍ، جَمِيعِ، المُوَاطِنِينَ، الوَطَنِ»: مضاف‌إليه هستند.

گزینه «۴»: «العَرَبِيَّةِ، التَّارِيخِيَّةِ» صفت هستند.

۱۹-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۱۵)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أُنْبُوءَةٍ وَاحِدَةً» درست است.

گزینه «۲»: «فِي عَشْرَةِ صُفُوفٍ» صحیح است، چون اعداد اصلی (۳ تا ۱۰) قبل از معدود می‌آیند.

گزینه «۴»: «أَحَدَ عَشَرَ لَاعِبًا» درست است، معدود عدد «۱۱» بعد از آن می‌آید.

۲۰-

(مهیر همایی، مکالمه، ترکیبی)

سؤال شده است: کی (چه وقت) به شهر عموتیان مسافرت می‌کنید؟

گزینه «۴»: جواب می‌دهد: در ساعت هشت عصر به شهر عمویمان سفر می‌کنیم.

دین و زندگی (۱)

۲۱-

(مفهم مقرر، خود حقیقی، صفحه‌ی ۳۱ تا ۳۳)

بعد جسمانی تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و محدود به مکان و زمان است. خروج از ظرف مکان و زمان در خواب نیز نشانگر وجود بُعد غیرمادی و غیرجسمانی یعنی روح است.

۲۲-

(مفهم رضا فرهنگیان، خود حقیقی، صفحه‌ی ۳۱)

جسم انسان در حال تغییر است ولی هویت و شخصیت انسان در تمام طول عمر ثابت می‌باشد و هیچ‌گاه «من» به «غیر من» تبدیل نمی‌شود، پس هویت انسان مستقل از جسم اوست.

۲۳-

(مفهم حسین پور، خود حقیقی، صفحه‌ی ۳۳)

بعد غیرجسمانی انسان است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند و اگر به فضیلت‌ها آراسته شود مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود.

۲۴-

(مرتضی مهنی‌کبیر، خود حقیقی، صفحه‌ی ۳۱)

موارد «الف و ب» یعنی بقا بعد از مرگ و مصونیت از استهلاک و تحلیل‌پذیری، ویژگی بعد و ساحت روحانی و غیرمادی است ولی موارد «ج» و «د» از ویژگی‌های بعد جسمانی است.

۲۵-

(مفهم مقرر، خود حقیقی، صفحه‌ی ۳۱)

تشریح گزینه‌های دیگر:

رد گزینه «۱»: من ثابت وابسته به روح است و وابسته به جسم نیست.

رد گزینه «۲»: برای اثبات آن نیاز به استدلال نداریم.

رد گزینه «۴»: قوانین ثابت (نه متغیر) جامعه بر پایه پذیرش آن بنا شده‌اند.

۲۶-

(مفهم رضایی‌بقا، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌ی ۳۹)

پاسخ به این پرسش اهمیت دارد که آیا انسان یکباره راهی دیار فنا و نیستی می‌شود؟ اگر چنین است، پس داستان زندگی انسان پایانی اندوهناک دارد. هنگامی که از پیامبر (ص) سؤال شد: «باهوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟»، ایشان فرمود: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»

۲۷-

(مفهم آقا صالح، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌ی ۴۰)

مطابق با عبارت قرآنی «لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ: اگر می‌دانستند» در آیه شریفه «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَّلَعِبٌ...»، شرط توجه به برتری آخرت بر دنیا علم به کم ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت است.

۲۸-

(مفهم رضایی‌بقا، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌ی ۴۳)

عده‌ای از منکران معاد می‌کوشند راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرند و خود را به هر کاری سرگرم می‌کنند تا آینده تلخی را که در انتظار دارند، فراموش کنند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت. افرادی که قبول داشتن معاد در آن‌ها به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند.

۲۹-

(مفهم آقا صالح، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌ی ۴۳)

گروهی از منکرین معاد که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، گاهی برای تسکین (آرامش خاطر) خود و فرار از ناراحتی در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر سرگردانی و یأس آن‌ها می‌افزاید.

۳۰-

(مفهم رضایی‌بقا، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)

خداپرستان حقیقی معتقدند که مرگ برای کسانی ناگوار و هولناک است که زندگی را محدود به دنیا می‌بینند و با کوله‌باری از گناه با آن مواجه می‌شوند. محدود دانستن زندگی به دنیا در عبارت «مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتِنَا الدُّنْيَا» ذکر شده است و امام حسین (ع) در مورد هولناک نبودن مرگ به یاران خود فرمود: «مرگ چیزی نیست مگر پلی که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت و بهشت‌های پهناور و نعمت‌های جاوید عبور می‌دهد.»
دقت شود که سخن دیگر امام حسین (ع) هنگام قرار گرفتن ایشان در دوراهی ذلت و شهادت می‌باشد نه خطاب به یاران خود.

دین و زندگی (۱) (شاهد «گواه»)

۳۱-

(کتاب آبی، خود حقیقی، صفحه ۳۱ کتاب درسی)
اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد. این موضوع بیانگر «من» ثابت است که تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد. اما دقت کنید که روح انسان، تغییر می‌پذیرد و می‌تواند فضیلت‌ها یا رذیلت‌ها را کسب کند.

۳۲-

(کتاب آبی، خود حقیقی، صفحه ۳۱ کتاب درسی)
هرکس درک روشنی از «خود» دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد. (من انسان، بی‌نیاز (مستغنی) از اثبات است.) یکی از دلایل دانشمندان برای اثبات بعد روحانی ثابت بودن خود می‌باشد.

۳۳-

(کتاب آبی، خود حقیقی، صفحه ۳۳ کتاب درسی)
- نمونه‌هایی از رؤیاهای صادقه را قرآن کریم در ماجرای حضرت یوسف (ع) ذکر نموده است که خود دلیلی است بر اصالت رؤیاهای راستین از دیدگاه قرآن.
- بعد روحانی است که به ما توانایی «انتخاب» و «تصمیم‌گیری» می‌دهد؛ به دنبال کمالات نامحدود است و توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می‌بخشد. همین بعد است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند.

۳۴-

(کتاب آبی، خود حقیقی، صفحه ۳۰ کتاب درسی)
با توجه به دو مصراع از شعر عطار نیشابوری، مقرون شدن دو بعد جسمانی و روحانی: «مجتمع شد خاک پست و جان پاک» و «چون بلند و پست با هم یار شد» باعث گردید انسان سرآمد موجودات عالم گردد: «آدمی اعجوبه اسرار شد».

۳۵-

(کتاب آبی، خود حقیقی، صفحه ۳۳ کتاب درسی)
گاه رؤیاهای صادقه به گونه‌ای هستند که شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد، به‌طوری که بعد از بیدار شدن آن را باور نکرده و به خواب خود اعتنا نمی‌کند، اما بعد از گذشت مدت زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد و شخص را به شگفتی وا می‌دارد.
دلیل رد گزینه‌های «۱» و «۳»: خواب‌هایی که از حوادث روزانه ما سرچشمه می‌گیرند، نوع دیگری از خواب‌ها هستند و رؤیای صادقه محسوب نمی‌شوند.

۳۶-

(کتاب آبی، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۱ کتاب درسی)
نترسیدن خداپرستان از مرگ به این معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند، بلکه آنان از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها، با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

۳۷-

(کتاب آبی، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۰ کتاب درسی)
در آیه شریفه «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون» کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان آورده اند و عمل صالح انجام می‌دهند، ترس و اندوهی ندارند.

۳۸-

(کتاب آبی، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۲ کتاب درسی)
عبارت قرآنی «و قالوا ما هی انا حیاتنا الدنیا...» بیانگر اندیشه منکران معاد است که قرآن کریم درباره آن می‌فرماید: «این سخن را (منکرین) از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است».

۳۹-

(کتاب آبی، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۱ کتاب درسی)
نترسیدن از مرگ در اثر اعتقاد به معاد، سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد.

۴۰-

(کتاب آبی، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۳۹ و ۴۰ کتاب درسی)
عبارت «لهی الحیوان: زندگی حقیقی است» در آیه شریفه «و ما هذه الحیاة الدنیا الا لهو و لعب و ان الدار الآخرة لهی الحیوان...» برای سرای آخرت به کار رفته است و این موضوع بیانگر دیدگاه معتقدین به معاد است که مرگ را پلی می‌دانند که انسان را از یک مرحله از هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل می‌کند.

زبان انگلیسی (۱)

۴۱-

(مفهم سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «الف: من در حل این مسائل مشکل دارم.»

«ب: از معلمت راجع به آن بپرس. او به تو کمک خواهد کرد.»

تکنه‌ی مفهم درسی:

برای بیان عمل حتمی در زمان آینده از "will" قبل از شکل اصلی فعل استفاده می‌کنیم.

(گرامر، صفحه‌ی ۲۵ کتاب درسی)

۴۲-

(پرها ۳ تکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «ماریا: نگاه کن! از دستگاه کپی دود بیرون می‌آید.»

«جو: تو آن را خاموش کن و من با افسر انتظامات تماس خواهم گرفت.»

تکنه‌ی مفهم درسی:

"will" برای بیان تصمیمات گرفته شده در لحظه و "be going to" برای بیان تصمیمات از قبل برنامه‌ریزی شده به کار می‌رود.

(گرامر، صفحه‌ی ۲۵ کتاب درسی)

۴۳-

(پرها ۴ تکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «او هنرمند بزرگی است. عشق او به طبیعت در نقاشی‌های حیات وحش او نشان داده شده است.»

(۱) خطرناک (۲) ایمن

(۳) حیات وحش (۴) محافظت شده

(واژگان، صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی)

۴۴-

(مفهم رضا ایزدی)

ترجمه‌ی جمله: «من به دقت راجع به کار فکر کرده و آن را قبول کردم. اگرچه، حال فهمیده‌ام که برایم بیش از حد دشوار است.»

(۱) اگرچه (۲) به خصوص

(۳) به جای (۴) اخیراً

(واژگان، صفحه‌ی ۳۷ کتاب درسی)

۴۵-

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «از دست دادن او خیلی سخت بود، او بهترین و مهربان‌ترین دوست من بود و من نمی‌دانم ما بدون او چه خواهیم کرد.»

(۱) مردن (۲) صدمه زدن

(۳) از دست دادن (۴) مواظبت کردن

(واژگان، صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی)

۴۶-

(مفهم سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «آن‌ها می‌گویند حتی یک مرد معمولی می‌تواند رئیس جمهور ایالات

متحدۀ آمریکا شود، اما امروزه همه‌ی رؤسای جمهور ما بسیار ثروتمند هستند.»

(۱) مهم (۲) معمولی، رایج

(۳) زیبا (۴) مراقب

(واژگان، صفحه‌ی ۳۸ کتاب درسی)

۴۷-

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «همه‌ی موارد به جز «ساموت‌های پشمی» حیوانات در معرض خطر هستند.»

(درک مطلب)

۴۸-

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «کدام‌یک از موارد زیر در متن تعریف شده است؟»

«endangered» (در معرض خطر) (درک مطلب)

۴۹-

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «شکار و تخریب زیستگاه جزو دلایل کدام‌یک از انواع انقراض زیر می‌باشد؟»

«فعالیت‌های انسانی» (درک مطلب)

۵۰-

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "wiping out" در پاراگراف ۲ نزدیک‌ترین معنی را به باعث

"die out" (منقرض شدن) شدن دارد.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱)

۵۱-

(شقایق راهبریان، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

با استفاده از طرفین وسطین کردن داریم:

$$\begin{aligned} \frac{3x-5}{3-4x} &= -2 \Rightarrow 3x-5 = -2 \times (3-4x) \\ &\Rightarrow 3x-5 = -6+8x \\ &\Rightarrow 3x-8x = -6+5 \\ &\Rightarrow -5x = -1 \Rightarrow x = \frac{-1}{-5} = \frac{1}{5} \end{aligned}$$

۵۲-

(مهمرب بفرایی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله را به روش کلی یا Δ حل می‌کنیم:

$$\begin{aligned} 2x^2 - 7x + 3 &= 0 \xrightarrow{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} \begin{cases} a=2 \\ b=-7 \\ c=3 \end{cases} \\ \Delta &= b^2 - 4ac = (-7)^2 - 4 \times (2) \times (3) = 49 - 24 = 25 \\ x_1 &= \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_1 = \frac{-(-7) + \sqrt{25}}{2 \times 2} = \frac{7+5}{4} = 3 \\ x_2 &= \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_2 = \frac{-(-7) - \sqrt{25}}{2 \times 2} = \frac{7-5}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \end{aligned}$$

۵۳-

(آرش ریمی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ وقتی دارای دو ریشه حقیقی متمایز است که $\Delta > 0$ باشد. در صورتی که a و c مختلف‌العلامت باشند آنگاه $\Delta > 0$ می‌شود و شرط برقرار است که با توجه به گزینه‌ها تنها در گزینه «۳» a و c مختلف‌العلامت می‌باشند.
در سایر گزینه‌ها $\Delta > 0$ نمی‌شود.
تذکر: در معادله درجه دوم در شرایطی ممکن است که $\Delta > 0$ باشد ولی a و c مختلف‌العلامت نباشند.

۵۴-

(اسماعیل زارع، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

حاصل ضرب ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ در صورت وجود از رابطه $\frac{c}{a}$ بدست می‌آید، حال که a و c یکی از ریشه‌ها معلوم است، داریم:

$$\alpha = \frac{1}{\beta} \Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{1}{\beta} \Rightarrow \beta = \frac{1}{\frac{c}{a}} = \frac{a}{c} = \frac{1}{-10} = -\frac{1}{10} \Rightarrow \beta = -\frac{1}{10}$$

۵۵-

(مهمرب بفرایی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله را با استفاده از روش Δ حل می‌کنیم، داریم:

$$\begin{aligned} x^2 + 4x - 1 &= 0 \xrightarrow{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} \begin{cases} a=1 \\ b=4 \\ c=-1 \end{cases} \\ \Delta &= b^2 - 4ac = (4)^2 - 4 \times (1) \times (-1) = 16 + 4 = 20 \\ x_1 &= \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_1 = \frac{-4 + \sqrt{20}}{2 \times (1)} = \frac{-4 + 2\sqrt{5}}{2} = -2 + \sqrt{5} \\ x_2 &= \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_2 = \frac{-4 - \sqrt{20}}{2 \times 1} = \frac{-4 - 2\sqrt{5}}{2} = -2 - \sqrt{5} \end{aligned}$$

که با مقایسه با عبارت صورت سؤال $\alpha - \sqrt{\beta}$ در می‌یابیم:

$$\begin{aligned} \alpha - \sqrt{\beta} &= -2 - \sqrt{5} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = -2 \\ \beta = 5 \end{cases} \\ \Rightarrow \alpha + \beta &= -2 + 5 = 3 \end{aligned}$$

۵۶-

(اسماعیل زارع، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ زمانی دارای ریشه مضاعف است که $\Delta = 0$ باشد و در این حالت ریشه مضاعف از رابطه $x = \frac{-b}{2a}$ بدست می‌آید.

$$\begin{aligned} mx^2 + (m-1)x + n &= 0 \\ x &= \frac{-b}{2a} \Rightarrow -2 = \frac{-(m-1)}{2m} \Rightarrow -(m-1) = -2 \times 2m \\ \Rightarrow -m+1 &= -4m \Rightarrow 4m - m = -1 \Rightarrow 3m = -1 \Rightarrow m = -\frac{1}{3} \end{aligned}$$

حال با جایگذاری $m = -\frac{1}{3}$ و $x = -2$ در معادله مقدار n را می‌یابیم:

$$\begin{aligned} -\frac{1}{3}x^2 + (-\frac{1}{3}-1)x + n &= 0 \\ \Rightarrow -\frac{4}{3} + \frac{8}{3} + n &= 0 \Rightarrow n = -\frac{4}{3} \\ m + n &= -\frac{1}{3} - \frac{4}{3} = -\frac{5}{3} \end{aligned}$$

۵۷-

(اسماعیل زارع، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

شرط این که معادله درجه دوم دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد این است که مبین معادله یا Δ مثبت باشد.

$$\begin{aligned} \Delta > 0 &\Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac > 0 \Rightarrow (-1)^2 - 4(3)k > 0 \Rightarrow 1 - 12k > 0 \\ \Rightarrow 12k < 1 &\Rightarrow k < \frac{1}{12} \end{aligned}$$

۵۸-

(هاری پلاور، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳۳ تا ۳۸)

ابتدا طرف چپ معادله را ساده می‌کنیم:

$$\frac{10}{x-3} - \frac{5x-5}{x-3} = 2$$

$$\frac{10-5x+5}{x-3} = 2 \Rightarrow \frac{15-5x}{x-3} = 2$$

$$\Rightarrow 15-5x = 2(x-3) \Rightarrow 15-5x = 2x-6$$

$$\Rightarrow -5x-2x = -15-6$$

$$\Rightarrow -7x = -21 \Rightarrow x = \frac{-21}{-7} = 3 \quad \text{غ ق ق}$$

دقت کنید که $x=3$ جواب قابل قبول معادله نمی‌باشد، زیرا ریشه‌ی معادله کسره‌ای

سمت چپ معادله گویا می‌باشد.

۵۹-

(عمید زرین‌کفش، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳۳ تا ۳۸)

ابتدا در طرف چپ معادله مخرج مشترک می‌گیریم:

$$\frac{2}{x-2} - \frac{3}{x+1} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{2(x+1)}{(x-2)(x+1)} - \frac{3(x-2)}{(x-2)(x+1)} = 1 \Rightarrow \frac{2x+2-3x+6}{(x-2)(x+1)} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{-x+8}{(x-2)(x+1)} = 1 \quad \text{طرفین وسطین می‌کنیم} \Rightarrow (x-2)(x+1) = -x+8$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2 = -x + 8 \Rightarrow x^2 = 10 \Rightarrow x = \pm\sqrt{10}$$

۶۰-

(عمید زرین‌کفش، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳۳ تا ۳۸)

فرض می‌کنیم شیر B استخر را در x ساعت پر کند پس در یک ساعت شیر B،

$$\frac{V}{x-10} \quad \text{حجم استخر را پر می‌کند و با همین استدلال شیر A در یک ساعت}$$

حجم استخر را پر می‌کند، حال هنگامی که دو شیر با هم باز باشند در یک ساعت

$$\frac{V}{12} \quad \text{حجم استخر پر می‌شود در نتیجه:}$$

$$\frac{V}{x} + \frac{V}{x-10} = \frac{V}{12}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x-10} = \frac{1}{12} \Rightarrow \frac{x-10}{x(x-10)} + \frac{x}{x(x-10)} = \frac{1}{12}$$

$$\Rightarrow \frac{2x-10}{x(x-10)} = \frac{1}{12} \Rightarrow x(x-10) = 12(2x-10)$$

$$\Rightarrow x^2 - 10x = 24x - 120 \Rightarrow x^2 - 34x + 120 = 0$$

$$\Rightarrow (x-30)(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=30 \text{ ق ق} \\ x=4 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

اقتصاد

۶۱-

(سارا شریفی، بازار، صفحه ۳۱ تا ۳۷)

الف) منحنی عرضه (S) صعودی

منحنی تقاضا (D) نزولی

ب) در قیمت ۱۸۰۰ ریال (که بالای قیمت تعادلی ۱۵۰۰ ریال است) در بازار کالا مزاد عرضه‌ای (کمبود تقاضایی) معادل ۱۰۰ کیلو ($1800-1500=100$) وجود دارد.

در قیمت ۱۰۰۰ ریال (که پایین قیمت تعادلی ۱۵۰۰ ریال است) در بازار کالا کمبود عرضه‌ای (مازاد تقاضایی) معادل ۱۴۰ کیلو ($1500-1000=140$) وجود دارد.

ج) در قیمت ۱۳۰۰ ریال، مصرف‌کنندگان ۱۸۰ کیلو کالا تقاضا دارند، در حالی که تولیدکنندگان در این قیمت تنها ۸۰ کیلو از کالا را تولید می‌کنند، بنابراین:

ریال $1800 \times 80 = 144000 =$ حداکثر درآمد تولیدکنندگان در قیمت ۱۳۰۰ ریال

د) کمبود تقاضا در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی اتفاق می‌افتد، بنابراین ما باید قیمت‌های ۱۸۰۰ و ۲۰۰۰ ریال را مورد بررسی قرار دهیم.

کیلو $1800 - 800 = 1000 =$ کمبود تقاضا در قیمت ۱۸۰۰ ریال

کیلو $2000 - 600 = 1400 =$ کمبود تقاضا در قیمت ۲۰۰۰ ریال

کیلو $1300 =$ تقاضای تعادلی

بنابراین در سطح قیمت ۱۸۰۰ ریال، تفاضل میزان کمبود تقاضا (۱۰۰ کیلو) در بازار با مقدار تقاضای تعادلی (۱۳۰ کیلو) برابر با ۳۰ کیلو است.

ه) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی بازار با مازاد عرضه روبه‌رو می‌شود، در این حالت چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند. حاضر خواهند بود آن را با قیمتی کم‌تر به فروش برسانند؛ در نتیجه قیمت کم می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن فاصله عرضه و تقاضا از بین برود و در بازار تعادل برقرار شود، یعنی به سطح قیمت تعادلی برسیم. بنابراین در قیمت ۲۰۰۰ ریال برای رسیدن به تعادل در بازار، قیمت باید ۵۰۰ ریال ($2000-1500=500$) کاهش یابد.

و) در سطح قیمت تعادلی، مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر می‌شود. در قیمت ۱۵۰۰ ریال، ۱۳۰ کیلو توسط تولیدکنندگان عرضه و ۱۳۰ کیلو کالا توسط مصرف‌کنندگان تقاضا می‌شود.

۶۲-

(مانره‌سارات شاهمراری، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴ و ۴۸)

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید مردم کشور که در داخل اقامت دارند = تولید ناخالص ملی (الف)
هزار میلیارد ریال $231 = 245 - 14 =$ تولید مردم کشور که در داخل اقامت دارند

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

هزار میلیارد ریال $254 = 240 + 14 =$ تولید ناخالص داخلی

تولید خارجیان مقیم کشور + تولید مردم کشور که در داخل اقامت دارند = تولید ناخالص داخلی

هزار میلیارد ریال $231 = 254 - 23 =$ تولید خارجیان مقیم کشور

ب) اگر تورم جهانی ۲۰ درصد بوده و صادرات اسمی جامعه‌ای ۱۰ درصد افزایش یافته باشد، در واقع صادرات واقعی ۱۰ درصد کاهش یافته است.

پ) اگر دستمزد کارکنان دولت ۲۵ درصد افزایش یابد و در همان زمان تورم ۲۵ درصد باشد، در واقع قدرت خرید واقعی آنان تغییری نکرده است و یا اگر در همان حالت بانک‌ها به سپرده‌های مردم ۳۰٪ سود اسمی بپردازند در واقع پس از کسر تورم ۵٪ سود واقعی خواهیم داشت.

۶۳-

(معضومه حسینی صفا، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۵ و ۴۶)
برای مقایسه عملکرد دو کشور در زمینه صادرات، میزان صادرات هر یک از کشورها را بر تولید ملی آن کشور تقسیم می‌کنند تا شاخص نسبی ساخته شود.
میلیارد دلار = ۴۰ = صادرات فرانسه
میلیارد دلار = ۴ = صادرات روسیه
در این حالت به سادگی نمی‌توان نظر داد که صادرات فرانسه ده برابر روسیه است. در این حالت باید میزان صادرات هر کشور را بر میزان تولید ملی آن کشور تقسیم کرد، طبق فرض گزینه «۴» داریم:

میلیارد دلار = ۸۰۰ = تولید ملی فرانسه
میلیارد دلار = ۲۰۰ = تولید ملی روسیه
 $\frac{۴۰}{۸۰۰} = \frac{۱}{۲۰}$ = صادرات نسبی فرانسه
 $\frac{۴}{۲۰۰} = \frac{۱}{۵۰}$ = صادرات نسبی روسیه
ملاحظه می‌شود کشور فرانسه در زمینه صادرات موفق‌تر از کشور روسیه است. $(\frac{۱}{۲۰} > \frac{۱}{۵۰})$

۶۴-

(سارا شریفی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۴ تا ۴۶)
درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب ملت می‌شود این درآمدها عبارتند از: درآمد حقوق بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه - ردیف ۳)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره - ردیف ۶)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسه‌ها می‌شود.

میلیارد دلار = $\frac{۲}{۳} \times ۲۴۰۰ = ۱۶۰۰$ = درآمد صاحبان سرمایه

میلیارد دلار = $\frac{۳}{۲} \times ۸۰۰ = ۱۲۰۰$ = سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها

میلیارد دلار = $\frac{۳}{۵} \times ۱۶۰۰ = ۹۶۰$ = دستمزدها

میلیارد دلار = $\frac{۲۰}{۱۰۰} \times (۸۰۰ + ۲۴۰۰) = ۶۴۰$ = درآمد صاحبان املاک و مستغلات

میلیارد دلار = $۸۰۰ + ۲۴۰۰ + ۱۶۰۰ + ۱۲۰۰ + ۹۶۰ + ۶۴۰ = ۷,۶۰۰$

دلار = $\frac{۷,۶۰۰,۰۰۰}{۳۸} = ۲۰۰,۰۰۰$ = درآمد ملی / جمعیت کشور

۶۵-

(آزاده میرزائی، بازار، صفحه ۳۸)
الف) رقابتی (ب) انحصاری (پ) انحصاری (ت) رقابتی (ث) رقابتی

۶۶-

(زهره مهبوبی نژاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۶ تا ۴۸)

تولید کل به قیمت ثابت (تعداد × قیمت سال پایه)	تولید کل به قیمت جاری (تعداد × قیمت همان سال)	سال
۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سال ۹۱
۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سال ۹۲
۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سال ۹۳

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال ۹۲

تولید به قیمت ثابت (سال ۹۲) - تولید به قیمت جاری (سال ۹۲)

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال ۹۲

تومان = $۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش میزان تولید در سال ۹۲

تولید سال پایه (سال ۹۱) - تولید به قیمت ثابت (سال ۹۲)

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش میزان تولید در سال ۹۲

تومان = $۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰$

۶۷-

(معضومه کریمی، بازار، صفحه‌های ۳۳، ۳۴، ۳۷ و ۳۸)
تشریح عبارات نادرست:
الف) شیب منحنی عرضه، نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است.
ب) در وضعیت مازاد عرضه، چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را به قیمتی کمتر به فروش برسانند.
ت) براساس شیب منحنی تقاضا و درجه حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت، کالاها به دو دسته ضروری و تجمعی تقسیم می‌شوند.

۶۸-

(زهره مهبوبی نژاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۲ تا ۴۶)
= تولید ناخالص داخلی
تولید خارجیان مقیم ایران + ارزش تولیدات ایرانیان داخل کشور (خدمات ارائه شده + پوشاک + مواد غذایی + ماشین‌آلات)
میلیون ریال = $۱۸۰ = ۱۰ + (۷۰ + ۱۰۰)$ = تولید ناخالص داخلی
هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی
میلیون ریال = $۱۶۵ = ۱۸۰ - ۱۵$ = تولید خالص داخلی
تولید خارجیان مقیم ایران - تولید ایرانیان مقیم خارج + تولید خالص داخلی = تولید خالص ملی
میلیون ریال = $۱۶۰ = ۱۰ - ۵ + ۱۶۵$ = تولید خالص ملی
جمعیت + تولید خالص ملی = تولید خالص ملی سرانه
ریال = $۱/۶ = ۱۶۰ \div ۱۰۰$ = تولید خالص ملی سرانه

توضیح نکات درسی:

هزینه استهلاک جزء تولیدات کشور محسوب نمی‌شود و ارزش کالاهای واسطه‌ای در بطن کالای نهایی است و در نتیجه ارزش آن‌ها در تولیدات کشور محاسبه نمی‌شود.

۶۹-

(آزاده میرزائی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۰ تا ۴۳)
تشریح عبارات نادرست:
الف) فعالیت تولیدی زنان در خانه در قالب فروش غذاها و ترشبیجات خانگی در تولید کل کشور محاسبه می‌شود.
پ) در برخی از موارد از دو شاخص تولید ناخالص ملی (GNP) و تولید ناخالص داخلی (GDP) به عنوان درجه پیشرفت هر ملت و سطح زندگی اعضای آن استفاده می‌شود.

۷۰-

(معضومه حسینی صفا، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۷ و ۴۸)
اقتصاددانان سال معینی را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند و ارزش تولیدات هر سال را بر حسب قیمت کالاها و خدمات در سال پایه (نه سال جاری) محاسبه می‌کنند؛ بدین ترتیب، اثر تغییرات، قیمت در محاسبه تولید کل از بین می‌رود و تغییرات فقط نشان‌دهنده تغییر میزان تولید کالاها و خدمات خواهد بود.

اقتصاد (شاهد گواه)

۷۱-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۶ کتاب درسی)
کمبود عرضه (مازاد تقاضا) در نقاط پایین‌تر از قیمت تعادلی وجود دارد؛ یعنی در قیمت p_1 ، کمبود عرضه‌ای معادل SD واحد خواهیم داشت.

۷۲-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۳ و ۳۴ کتاب درسی)
شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجمعی تقسیم می‌شوند. اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری (مانند دارو) می‌گوییم. کالای لوکس برعکس این حالت است.
شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. اگر تولیدکننده‌ای به دلیل مدیریت ضعیف یا فرسوده بودن تجهیزات نتواند با افزایش قیمت، تولید خود را افزایش دهد، منحنی عرضه‌اش با شیب بیش‌تر است و اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه پایین است.

۷۳-

(کتاب جامع، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۱ و ۳۲ کتاب درسی)
در محاسبه‌ی تولید ملی، باید ارزش همه‌ی خدمات و کالاهای نهایی را که مردم یک کشور در طول یک سال - چه در داخل کشور و چه خارج از کشور - تولید کرده‌اند، محاسبه شود. بدیهی است در این‌جا تولید خارجی‌ها در داخل مرزهای کشور محاسبه نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در حسابداری ملی محاسبه نمی‌گردد؛ چون ارزش کالاهای واسطه‌ای در بطن کالاهای نهایی است.

گزینه «۳»: ارزش خدمات مهندسان خارجی در ایران، در تولید داخلی ایران و در تولید ملی کشور خارجی منظور می‌گردد.

گزینه «۴»: فعالیت‌های غیرقانونی نظیر قاچاق و مانند آن جزء تولید کشور محاسبه نمی‌شود.

۷۴-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۲ تا ۳۷ کتاب درسی)
شماره (۱) بیانگر مقدار عرضه است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار عرضه افزایش یافته است، یعنی عرضه با قیمت رابطه مستقیم دارد.

شماره (۲) بیانگر مقدار تقاضا است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش یافته است، یعنی تقاضا با قیمت رابطه معکوس دارد.

در شماره (۳) قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی است؛ یعنی مقدار تقاضا بیشتر از عرضه است، پس بازار با کمبود عرضه مواجه است. (۳۰۰ واحد)

در شماره (۴)، (در قیمت ۲۰ ریال) مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر است، یعنی بازار در تعادل است.

در شماره (۵)، قیمت (۴۰ ریال) بالاتر از قیمت تعادلی است، یعنی بازار با مازاد عرضه مواجه است. (۴۰۰ واحد)

۷۵-

(کتاب جامع، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۲ تا ۳۶ کتاب درسی)
ریال $15,000,000,000 = 500 \times 30,000,000,000$ = ارزش مواد غذایی
میلیون ریال ۱۵,۰۰۰

ارزش ماشین‌آلات $5,000 \times 50,000,000,000$ =
میلیون ریال ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰

میلیون ریال $7,500 \times 50,000,000,000 = 7,500$ = ارزش پوشاک
ارزش پوشاک $\frac{2}{3} \times$ ارزش خدمات ارائه شده

میلیون ریال $\frac{2}{3} \times 7,500 = 5,000$ =

$15,000 + 250,000 + 7,500 + 5,000$ = تولید ناخالص داخلی
میلیون ریال ۲۷۷,۵۰۰ =

ارزش ماشین‌آلات $\frac{1}{25} \times$ هزینه استهلاک

میلیون ریال $\frac{1}{25} \times 250,000 = 10,000$ =

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی
میلیون ریال $277,500 - 10,000 = 267,500$ =

ریال $\frac{267,500}{50} = 5,350$ = تولید خالص داخلی سرانه
جمعیت کشور

۷۶-

(کتاب جامع، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۶ و ۳۷ کتاب درسی)
تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱
میلیارد دلار $8,350 = (70 \times 25) + (120 \times 55)$ =
تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۲
میلیارد دلار $8,050 = (60 \times 30) + (125 \times 50)$ =
تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۱
میلیارد دلار $8,100 = (70 \times 30) + (120 \times 50)$ =

میلیارد دلار $6500 = (50 \times 30) + (100 \times 50)$ = تولید کل در سال پایه (۱۳۹۰)
افزایش تولید در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال پایه
میلیارد دلار $1850 = 8350 - 6500$ =

افزایش تولید کل در سال ۱۳۹۱ ناشی از افزایش قیمت
تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت - تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت جاری =
میلیارد دلار $250 = 8350 - 8100$ =

افزایش تولید کل در سال ۱۳۹۱ ناشی از افزایش واقعی مقدار تولید
تولید در سال پایه - تولید در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت =
میلیارد دلار $1,600 = 8100 - 6500$ =

۷۷-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۲ تا ۳۷ کتاب درسی)
الف) مقدار تقاضا با افزایش قیمت کاهش می‌یابد، بنابراین به جای حرف A اعدادی می‌توانند قرار بگیرند که بین ۲۷ و ۳۱ باشند (گزینه‌های «۲.۱» و «۴»). مقدار عرضه با افزایش قیمت افزایش می‌یابد، بنابراین به جای حرف B اعدادی می‌توانند قرار بگیرند که بین ۳۳ و ۴۳ باشند (گزینه‌های «۳.۱» و «۴»). پس یکی از گزینه‌های «۱» یا «۴» صحیح است.

ب) در قیمت ۳۰۰ ریال، تولیدکنندگان حداکثر ۳۳ واحد عرضه می‌کنند و مصرف‌کنندگان حداکثر ۲۱ واحد تقاضا خواهند داشت، بنابراین حداکثر درآمد تولیدکنندگان $6300 = 300 \times 21$ ریال خواهد بود، پس گزینه «۴» صحیح است.

۷۸-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۱ کتاب درسی)
تصمیم مصرف‌کنندگان در مورد مصرف کالا از عواملی مانند قیمت کالا، درآمد، سلیقه خودشان، تبلیغات و قیمت سایر کالاها تأثیر می‌پذیرد. اگر قیمت یک کالا افزایش یابد، تقاضا غالباً کاهش می‌یابد.

مردم غالباً برای به‌دست آوردن کالاها و خدماتی که قیمت آن‌ها افزایش می‌یابد، تقاضای کمتری از خود نشان می‌دهند.

۷۹-

(کتاب جامع، بازار، صفحه ۳۲ تا ۳۷ کتاب درسی)
با توجه به جدول، سطح قیمت ۲۵۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر هستند، «قیمت تعادلی» است. در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۲۵۰ ریال (یعنی ردیف ۱ تا ۳)، ردیف ۲ (۱۵۰ ریال) و ردیف ۳ (۲۰۰ ریال) بازار با کمبود عرضه روبه‌رو است.

۸۰-

(کتاب جامع، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۴ تا ۳۶ کتاب درسی)
با توجه به تفاوت چشم‌گیر جمعیت کشورهای مختلف، محاسبه‌ی شاخص‌ها به‌صورت سرانه می‌تواند معیار بهتری برای مقایسه‌ی سطح زندگی و رفاه افراد جوامع مختلف باشد.

ریال $500 = \frac{5000}{10}$ = درآمد سرانه کشور A

ریال $200 = \frac{4000}{20}$ = درآمد سرانه کشور B

ریال $400 = \frac{2000}{5}$ = درآمد سرانه کشور C

ریال $30 = \frac{12000}{400}$ = درآمد سرانه کشور D

کشور D بدترین وضعیت سطح رفاه و کشور A بهترین وضعیت سطح رفاه را در سال جاری دارند.

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۴۳ و ۴۴)
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «شاهنامه‌ی ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری، نگاشته شده است و فقط چند صفحه از مقدمه‌اش باقی مانده است.
 گزینه ۲: «پرداختن به موضوعات ملی، حماسی و تاریخی از ویژگی‌های نثر عصر سامانی است.
 گزینه ۴: «آوردن اصطلاحات علمی و امثال و اشعار در نثر عصر سامانی رایج نیست.

۸۲-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)
 تلمیح دارد (داستان حضرت ایوب) / درد و علاج = تضاد / تکرار «دارد»
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «تلمیح دارد (یوسف و پیرکنعان) / تکرار «چشم» / این بیت تضاد ندارد.
 گزینه ۲: «تلمیح دارد (دم حضرت عیسی (ع)).
 گزینه ۴: «تلمیح ندارد / این بیت واژه‌آرایی ندارد.

۸۳-

(سعیر بعفری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۴۰)
تشریح موارد نادرست:
 الف) ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد.
 پ) پس از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی، به مرحله‌ی جدیدی گام نهاد که بدان «فارسی دری» گفته می‌شود.
 ت) این زبان نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.

۸۴-

(سمیه قان‌بیلی، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)
 ب) تشبیه: پیک صبا
 ه) واژه‌آرایی: گل - سیم
 د) واج‌آرایی صامت «س» و مصوت بلند «ا»
 الف) رخت در پای خم انداختن و می افکندن: کنایه از «نوشیدن می و غنیمت شمردن فرصت»
 ج) «رهی» دو معنا دارد و جناس دارد: در مصراع اول به معنای «راهی» و در مصراع دوم به معنی «رها شوی» است.

۸۵-

(سعیر بعفری، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، صفحه‌ی ۲۶)
 الف) جناس همسان: چنگ اول به معنای «مجاز از دست» و چنگ دوم «نوعی‌ساز» است.
 ب) واژه‌آرایی: باد
 پ) واژه‌آرایی: خیال
 ت) جناس همسان: آهنگ (در مصراع اول به معنای «موسیقی» و در مصراع دوم به معنای «قصه و نیت» آمده است).
 ث) واژه‌آرایی: به (به معنای «بهتر است»)

۸۶-

(هژبر رفیعی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)
 یعقوب لیث صفاری زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.
 منوچهری و عنصری از شاعران دربار غزنویان و سامانیان بودند.
 عمده‌ترین مرکز فرهنگی سامانیان بخارا بود و امیران این سلسله مترجمان را به ترجمه‌ی کتاب‌های معتبری به نثر فارسی بر می‌انگيختند.

۸۷-

(مانره‌سارادت شاهمرادی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۴۳)
تشریح گزینه‌های نادرست:
 گزینه ۱: «از ویژگی‌های شعر این دوره سادگی فکر و روانی کلام است.
 گزینه ۲: «شعر غنایی با رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت.
 گزینه ۴: «مفاهیم ذهنی شاعران این دوره، از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

۸۸-

(مانره‌سارادت شاهمرادی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۳۸ تا ۴۰)
تشریح موارد نادرست:
 الف) تا اوایل دوره‌ی ساسانیان آثاری به زبان پارسی تألیف می‌شده است.
 پ) با توجه به اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام آثار ادبی پهلوی اغلب به کتابت در نیامده است.
 ت) بعضی از قطعات شعر پهلوی بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی هستند.

۸۹-

(هژبر رفیعی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)
 در آغاز این دوره، هنوز بیشتر دانشمندان ایرانی به ضرورت آثار خود را به عربی می‌نویسند تا در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.

۹۰-

(اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه‌ی ۴۳)
 الف) ملک باید که چون محمود باشد تا گه دعوی همه کردار او برهان و معنی و بیان باشد (مدحی)
 ب) این غم، که مراست کوه قاف است، نه غم / این دل، که تورا است، سنگ خارا است، نه دل (غنایی)
 پ) هر روز مرا عشق نگاری به سر آید / در باز کند ناگه و گستاخ در آید (غنایی)
 ت) بسا تنها که چو قارون فرو شود به زمین / بدانگهی که تو شمشیر برکشی ز قُراب (مدحی)
 ث) یکی لشگری خواهم انگيختن / ابا دیو مردم برآمیختن (حماسی)

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۹۱-

(مهری کارران، هند و چین، صفحه ۴۲ و ۴۳)

الف) موهنجودارو و هاراپا در پاکستان امروزی واقع هستند.
ب) نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند، زیر سلطه مهاجران آریایی درنیامد و قومی تیره‌پوست موسوم به دراویدی‌ها تا قرن‌ها در آن‌جا به زندگی مستقل خود ادامه داد.
ج) مهم‌ترین اثر برجا مانده درباره عقاید آریاییان هند، سروده‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان «وداها» است.

تکته مهم درسی:

کهن‌ترین بخش وداها، «ریگ ودا» نام دارد.

۹۲-

(آزاره میرزایی، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۸، ۴۰ و ۴۱)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) شبه‌جزیره سینا در شمال شرق مصر قرار داشت.
ب) در دوره امپراتوری قدیم، قدرت فرعون‌ها در اوج بود.
ث) اختراع چرخ کوزه‌گری در دوران پادشاهی قدیم مصر انجام شد.

۹۳-

(معصومه حسینی صفا، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۵ و ۳۶)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) جغرافیای تمدن بین‌النهرین فقط محدود به سرزمین‌های میان این دو رود نیست و شامل تمامی سرزمین‌های پست غرب فلات ایران می‌شود.
ج) به گمان برخی باستان‌شناسان، سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.
ه) مردم جنوب غربی آسیا، کاربرد فلزات مختلفی مانند مس و قلع را آموخته بودند.

۹۴-

(آزاره میرزایی، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۷ و ۳۸)

الف) اموری‌ها سلسله‌ای را تأسیس کردند که به بابل قدیم معروف است.
ب) تمدن بین‌النهرین بر تمدن‌های پس از خود، از جمله تمدن ایران در زمان هخامنشیان و نیز تمدن یونان باستان، تأثیر بسزایی گذاشت.
پ) قسمت سوم گزینیه‌های «۱» و «۳» از اقدامات حمورابی و قسمت سوم گزینیه‌های «۲» و «۴» از اقدامات سارگن است.

۹۵-

(میبیه مهبی، هند و چین، صفحه ۴۶ و ۴۷)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) موانع طبیعی، چین را از تایلند، برمه، هند و آسیای مرکزی جدا کرده است.
ب) در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به‌سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
ت) شی‌هوانگ‌تی به‌منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت.

۹۶-

(میبیه مهبی، هند و چین، صفحه ۴۷ تا ۴۹)

تشریح قسمت اول گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سلسله هان بعد از مرگ شی‌هوانگ‌تی، با گسترش قلمرو خود از سمت جنوب و غرب، با کشورها و تمدن‌های دیگر از جمله ایران، ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد.

گزینه «۲»: یکسان کردن مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها از اقدامات شی‌هوانگ‌تی است.

گزینه «۴»: تکمیل دیوار بزرگ چین و پایان دادن به تفرقه و جنگ‌های داخلی و ایجاد حکومتی نیرومند، از جمله اقدامات شی‌هوانگ‌تی است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) کنفوسیوس پیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است.

ت) در چارچوب اصول و تعلیمات کنفوسیوس، افراد بر اساس توانمندی و شایستگی‌های خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی‌های خانوادگی به خدمت گرفته می‌شدند.

۹۷-

(مهری کارران، هند و چین، صفحه ۴۴ و ۴۵)

الف) چندراگوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت.
ب) حکومت موریای پس از آشوکا ضعیف شد و کم‌کم سلسله دیگری به نام گوپتا بر سر کار آمد.

ج) تعالیم بودا با وجود مخالفت برهمنان در هند رواج یافت.

د) به اعتقاد بودا، تنها با رسیدن به نیروانا می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد.

۹۸-

(مهمد عرفان هوشیاری، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۲ و ۳۳)

تصویر «الف» مربوط به دوران پارینه سنگی و تصویر «ب» مربوط به دوران نوسنگی است.

۹۹-

(مانده سارات شاهمراری، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۰ و ۳۱)

آغاز روستانشینی: دوره نوسنگی

ابداع خط و نگارش: دوره مفرغ

گسترش صید آبیان و پرندگان: دوره میان سنگی (فراپارینه‌سنگی)

آغاز اهلی کردن حیوانات: دوره نوسنگی

کشف آتش: دوره پارینه سنگی

۱۰۰-

(معصومه حسینی صفا، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۳ و ۳۴)

الف) امروزه باستان‌شناسان می‌کوشند از طریق بررسی اعتقادات جوامع شکارگر-کشتی، مانند بومیان استرالیا و قبیله‌های سرخ‌پوست آمریکای جنوبی، به معتقدات دینی انسان‌های نخستین پی ببرند.

ب) ساکنان این منطقه (چغاگلان در شهرستان مهران) از نخستین گردآورندگان خوراکی بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آوردند.

ج) کشاورزی و دامداری و یک‌جانشینی و به وجود آمدن روستاها، مقدم بر تولید مازاد بر نیاز، در جهت شکل‌گیری شهرها و تأسیس تمدن هستند.

جغرافیای ایران

۱۰۱-

(معمومه حسینی صفا، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۱۰)
فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد.
فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۱۰۲-

(هژبر ریمی، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۸)
تشریح عبارت‌های نادرست:
- سؤال چرا به علت وقوع پدیده‌ها می‌پردازد.
- جغرافی‌دانان با دید ترکیبی به مطالعه محیط می‌پردازند.

۱۰۳-

(هژبر ریمی، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۹ و ۱۰)
الف) مرحله سوم، جمع‌آوری اطلاعات و مرحله چهارم، پردازش اطلاعات است.
ب) مهم‌ترین فایده این امر، آن است که محقق متوجه می‌شود سؤالش قبلاً پاسخ داده شده یا خیر.
ج) فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است.

۱۰۴-

(مهری کارران، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۷)
الف) ایران به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و نیز دریای خزر از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است.
ب) خلیج فارس، بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان، ذخایر با ارزشی دارد، زیرا حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
ج) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

۱۰۵-

(آزاده میرزائی، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۱۲)
الف) حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش در گام چهارم پژوهش جغرافیایی انجام می‌شود که این گام با عنوان پردازش اطلاعات نامیده می‌شود.
ب) در صورت رد شدن فرضیه یا فرضیه‌های یک پژوهشگر، وی نباید دل سرد شود چون این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.

۱۰۶-

(آزاده میرزائی، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۱۱ و ۱۲)
تصویر، نقشه استان اردبیل را نشان می‌دهد که از منابع گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای است.

۱۰۷-

(مهری کارران، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۲۰)
الف) کشور ما از جمله کشورهایی است که از طریق راه‌های آبی با کشورهای جهان در ارتباط است. راه‌های آبی، امکان روابط بازرگانی بیشتری را فراهم می‌کند.
ب) دسترسی به آب‌های آزاد برای هر کشوری، علاوه بر امکان ارتباط با سایر نقاط جهان، دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوخت‌های فسیلی را نیز فراهم می‌کند.

۱۰۸-

(معمومه حسینی صفا، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۴ تا ۱۶)
محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است که در این صورت موارد «الف و د» به این موقعیت اشاره می‌کند.

۱۰۹-

(بهروز بیبی، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۷)
منطقه خلیج فارس، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد و مجموعه ارزش‌های خلیج فارس، قدرت‌های جهانی را در گذشته و امروز متوجه این منطقه کرده است؛ زیرا تسلط بر تمام یا هر یک از این موارد، موازنه قدرت را در جهان تغییر می‌دهد.

۱۱۰-

(بهروز بیبی، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۹)
ایران دارای ۴۷/۳ درصد مرز خشکی، ۳۰/۸ درصد مرز دریایی و ۲۱/۹ درصد مرز رودخانه‌ای است.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۱۱-

(هژبر رهیمی، جهان اجتماعی، صفحه ۲۲ و ۲۳)

شیطان پدیده‌ای تکوینی است و توسط انسان‌ها به وجود نیامده است.

۱۱۲-

(هژبر رهیمی، جهان اجتماعی، صفحه ۲۰ و ۲۳)

پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی هستند که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد.

۱۱۳-

(معضومه حسینی صفا، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۲۸)

با توجه به نمونه صورت سؤال، بعد عینی استعداد به عنوان یک سرمایه وجود دارد؛ ولی بعد ذهنی و معنایی آن مفقود است.

۱۱۴-

(بهرروز یغیی، جهان اجتماعی، صفحه ۱۸ و ۱۹)

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند اما جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد و این آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

۱۱۵-

(ماتره سارات شاهمراری، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱، ۲۷ و ۲۸)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) احترام به قانون یک کنش اجتماعی است و خانواده، امنیت، صلح و ... حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.

د) عقاید، ارزش‌ها و کنش‌های درونی، بعد معنایی و ذهنی بیشتری دارند.

۱۱۶-

(سوقیا فرقی، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۲۷ و ۲۸)

کلاس جامعه‌شناسی عینی و خرد است.

اهداف بودجه دولت، امری کلان و ذهنی است.

سبک لباس پوشیدن ایرانیان پدیده‌ای عینی و کلان است.

۱۱۷-

(آزاده میرزایی، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۲۹)

تشریح عبارت‌ها:

گزینه ۱: بنیادین - سطحی

گزینه ۲: سطحی - سطحی

گزینه ۳: بنیادین - سطحی

گزینه ۴: سطحی - بنیادین

۱۱۸-

(آزاده میرزایی، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۳۰)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند.

پ) معمولاً در هر جهان اجتماعی، نوع خاصی از این روش‌ها پذیرفته می‌شود نه نوع واحدی.

ت) جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده شکل می‌دهد.

۱۱۹-

(آزاده میرزایی، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۳۱)

الف) نهاد اجتماعی

ب) دانایی از نادانی بهتر است.

پ) بعضی از

ت) تمامی

۱۲۰-

(معضومه حسینی صفا، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه ۳۱)

الف) هنجار

ب) ارزش

ج) عقیده

د) هنجار

منطق

۱۲۱-

(مصطفی کریمی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳)

بین دو مفهوم پزشکی و دامپزشک رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق و بین دو مفهوم دارو و مایع رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه برقرار است. در گزینه‌ها فقط مورد «۴» است که به ترتیب بین جانور و اسب رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق و بین تیز و چاقو رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه برقرار است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق به ترتیب میان هر دو مفهوم برقرار است.

گزینه «۲»: تباین - تباین میان هر دو مفهوم برقرار است.

گزینه «۳»: رابطه‌ی میان مسجد و مسجدالحرام وجود ندارد (چون مسجدالحرام جزئی است). - عموم و خصوص من وجه بین مرد و مهندس وجود دارد.

۱۲۲-

(مصطفی کریمی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۰ و ۲۱)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مجسمه‌ی آزادی نیویورک» مفهوم جزئی است.

گزینه «۳»: مفهوم ایران جزئی است.

گزینه «۴»: «آن کامپیوتر» یک مفهوم جزئی است.

۱۲۳-

(مصطفی کریمی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳)

بین مفاهیم ایرانی و تهرانی رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق برقرار است چرا که هر تهرانی ایرانی است ولی بعضی ایرانی‌ها تهرانی هستند. بین هندی و مسلمان رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه برقرار است چرا که این دو مصادیق مشترک دارند و هر کدام مصادیق متفاوتی نیز با دیگری دارند. بین مسلمان و ایرانی نیز رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه برقرار است.

۱۲۴-

(مصطفی مؤمنی، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵)

گزینه «۳» تعریف هم از وضوح کمتری نسبت به مفهوم برخوردار است (عبارت «بعد مفلور» از واژه «امتداد» کمتر شناخته شده است) و هم دوری است؛ چون «ممتد» خود یعنی آن چه امتداد دارد، همچنین جامع نیست (زیرا به برخی از جواهر اشاره نشده است).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اشکال این تعریف، دوری بودن است؛ به دلیل این که خورشید در تعریف خودش آمده است.

گزینه «۲»: این تعریف مانع اغیار نیست؛ چون اشیایی وجود دارند که نور را منعکس می‌کنند ولی آینه نیستند.

گزینه «۴»: این گزینه تعریف جامعی نیست؛ چون شامل جیوه که مایع است نمی‌شود.

۱۲۵-

(مصطفی مؤمنی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۵)

وقتی بخواهیم مفهومی کلی را تقسیم کنیم باید از مفهومی عام شروع کنیم و به مفهوم خاص می‌رسیم.

«انسان» و «متفکر» با هم مساوی هستند و هر کدام از این‌ها با «برف» رابطه‌ی تباین دارند؛ پس نسبتِ عموم و خصوص من وجه و عموم و خصوص مطلق در میان آن‌ها برقرار نیست.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: برای دسته‌بندی مفاهیم باید اول به اشتراکات توجه کنیم و سپس به اختلافات؛ پس نمی‌توان از مفاهیم خاص، کار دسته‌بندی را شروع کرد.

گزینه «۳»: میان «انسان» و «متفکر» با «برف» رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه نیز تصویری نیست.

گزینه «۴»: دسته‌بندی مفاهیم درباره‌ی مفاهیم جزئی موضوعیت ندارد و میان «انسان» و «متفکر» با «برف» رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق نیز تصور پذیر نیست.

۱۲۶-

(ممد رضا بیات، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۲)

کلی و جزئی، به خودی خود، دو مفهوم هستند که هیچ مصداق مشترکی ندارند (تباین). جانور و گیاه نیز مصداق مشترکی ندارند (تباین) بعضی از مصادیق چوبی و میز مشترک هستند. بعضی چوبی‌ها میز هستند و بعضی میزها چوبی هستند (عموم و خصوص من وجه). خوشحال و خندان نیز گاهی دارای مصداق مشترک هستند، یعنی گاهی یک نفر هم خوشحال است و هم خنده به لب دارد. اما گاهی خوشحال است و جلوی خنده خود را می‌گیرد. گاهی نیز می‌خندد، ولی اصلاً خوشحال نیست و مثلاً خنده‌ی او تصنعی است (عموم و خصوص من وجه).

۱۲۷-

(ممد رضا بیات، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱)

تعریف مورد «الف» همه‌ی شرایط تعریف صحیح را دارد. تعریف مورد «ب» بسیاری دیگر از حالات هيجانی را هم شامل می‌شود؛ مانند خوشحالی و محبت داشتن. اما سایر شرایط تعریف را دارد پس صرفاً مانع نیست. اشکال مورد «ج» واضح نبودن و دوری بودن تعریف است و اشکال مورد «د» جامع نبودن و دوری بودن تعریف است.

۱۲۸-

(مانند سارات شاهمراری، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۲)

دایره‌ی الف و ب نشان دهنده‌ی رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه هستند که بین مفاهیم «الف» و «ب» گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» برقرار است دایره‌ی ج و الف نشان دهنده‌ی رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق هستند که بین مفاهیم «ج» و «الف» گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» و «۴» برقرار است. بخش «د» نیز باید در برگرفته‌ی مفاهیمی مشترک از «الف»، «ب» و «ج» شود که در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» صدق می‌کند.

۱۲۹-

(سررار رکلی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۲)

برخی شکل‌ها لامربعند (یعنی مربع نیستند، مثلاً مثلثند) و برخی شکل‌ها لامربع نیستند (یعنی مربعند) و برخی لامربعها (مثلاً مثلث) شکل‌اند و برخی لامربع‌ها (مثلاً سنگ) شکل نیستند. پس رابطه‌ی این دو عموم و خصوص من وجه است. رابطه‌ی میان ماشین و آینه‌دار رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه است؛ زیرا برخی آینه‌دارها ماشین هستند و بعضی ماشین‌ها نیز آینه‌دار هستند و نیز سعدی و کتاب بوستان به علت جزئی بودن رابطه‌ی ندارند.

۱۳۰-

(فاطمه شهپیری، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱)

اگر کسی پس از خواندن معنای لغوی یک مفهوم باز هم از شما بخواهد که آن مفهوم را بهتر به وی معرفی کنید، راه دیگر این است که عکس آن را یا مصداق واقعی آن را به فرد نشان دهیم که به این نوع تعریف «تعریف به مثال» می‌گویند.